

Positiva observationer - KIA

Vad är positiva observationer?

- KIA har fått en ny funktion, vilket gör det möjligt att rapportera positiva observationer.
- **Positiva observationer** är noteringar som rapporteras i KIA, om sådant som fungerar bra i verksamheten som bidrar till en bättre och säkrare arbetsmiljö.
- **Några exempel:** En arbetsmetod som underlättar för andra, en lösning som visat sig förebygga olyckor eller något i arbetsmiljön som gör att människor trivs och känner sig trygga. Det kan röra både fysiska arbetsmiljöförhållanden och sociala / psykosociala faktorer som påverkar trivsel och trygghet.
- Positiva observationer är en egen händelsetyp och fungerar likt "vanliga" händelser i KIA och rapporteras på samma sätt.
- **Syfte** att stärka en lärande och engagerad arbetsmiljökultur genom att synliggöra och sprida det som fungerar bra i vår verksamhet.

Vad kan man rapportera? – Några exempel

Fysisk arbetsmiljö:

- ”Bra och tydliga gångvägar samt tydlig skyltning som förhindrar olyckor.”
- ”En tydlig och välorganiserad arbetsplats med god ordning.”
- ”En kollega torkade genast upp ett spill för att förhindra halkrisk.”
- ”Efter att vi bytte lampor med varmare ljus har flera medarbetare uppelvt att det känns behagligare att arbeta. Färre upplever huvudvärk och trötthet.”

Organisatorisk och social arbetsmiljö:

- Arbetsmetoder: ”En kollega delade med sig av en effektiv och säker arbetsmetod, nu känner jag mig mycket säkrare och tryggare när jag genomför arbetsuppgiften.”
- Rutiner: ”Vi har infört en checklista som förebygger att information inte tappas bort och som säkerställer att viktiga uppgifter genomförs” – skapar trygghet, minskad stress, förebyggande.
- Instruktioner: ”Nu finns det tydliga instruktioner som bilder eller stöd, vilket underlättar i arbetet och säkerställer att vi gör rätt”.
- Samarbete/Kommunikation: ”Sedan vi började med gemensamma morgonmöten mellan grupperna har kommunikationen förbättrats mycket. Vi planerar bättre, hjälper varandra mer och det blir färre missförstånd” – bidrar till bättre arbetsmiljö, minskad stress och ökad trivsel

Varför är positiva observationer värdefulla?

1. Arbetsmiljö och förebyggandearbete

- Behjälpligt med att hitta framgångsfaktorer, som eventuellt kan standardiseras på enheten, eller andra annan enhet/verksamhet.
- Indirekt bidra med mindre risker genom att förstärka det fungerande och positiva.

2. Kultur och engagemang

- Ger balans i arbetsmiljöarbete – undviker att man endast fokuserar på det problematiska.
- Kan öka medarbetarnas känsla av delaktighet, således kanske ett ökat engagemang.
- En kultur kan skapas, och de goda exempel smittar av sig sprids runtom i organisationen.

3. Ledning och utveckling

- Ger ett bredare underlag att arbeta med kring arbetsmiljön.
- Användningsbart vid APT, Arbetsmiljöplaner, Skyddskommitté
- Statistik kan visa mönster: vad upplevs fungera bäst i olika verksamheter?
- En möjlighet att identifiera våra styrkor, vad vi kanske bör behålla istället för att förändra.

Hur etablerar vi positiva observationer som vana?

1. Det ska vara enkelt att rapportera.

- Att rapportera en positiv observation fungerar precis som att rapportera annan händelse.

2. Det ska finnas en mening med det.

- Förstå syftet; inte bara "snälla ord" utan en del av arbetsmiljöarbetet för att sprida framgångsfaktorer.
- Visa att det kan vara enkelt; en positiv observation kan vara ett bra samarbete, tydliga rutiner eller ett arbetssätt som upplevs minska stress.

3. Återkoppling.

- Konsekvent lyfta ämnet på APT – stående punkt
- Lyfta på INES – medarbetare ser att deras observationer uppmärksammas
- Synliggör resultat, exempelvis "månadens positiva observation" på INES.

4. Bygga kultur

- Föregångare: Chefer/HR rapporterar de första observationerna själva för att visa hur enkelt det är.
- Uppmuntran: "Månadens positiva observation" på INES. Kanske även reportage.
- Normalisering: Göra det lika självklart som att rapportera risker, därmed viktigt att vi är konsekventa och har ämnet som en fastställd punkt i våra olika forum.

Hur fungerar det för rapportören?

- När medarbetaren/rapportören loggar in i KIA (för medarbetare), och klickar upp rullgardinen "Vad?" hittas nu **Positiv observation**.

▼ Händelseuppgifter

När? 2025-10-16 kl 13:15 Var? HR **Vad? Positiv observation**

- När händelseuppgifterna har fyllts i, visas därefter ett nytt val "Typ av observation"

Typ av positiv observation

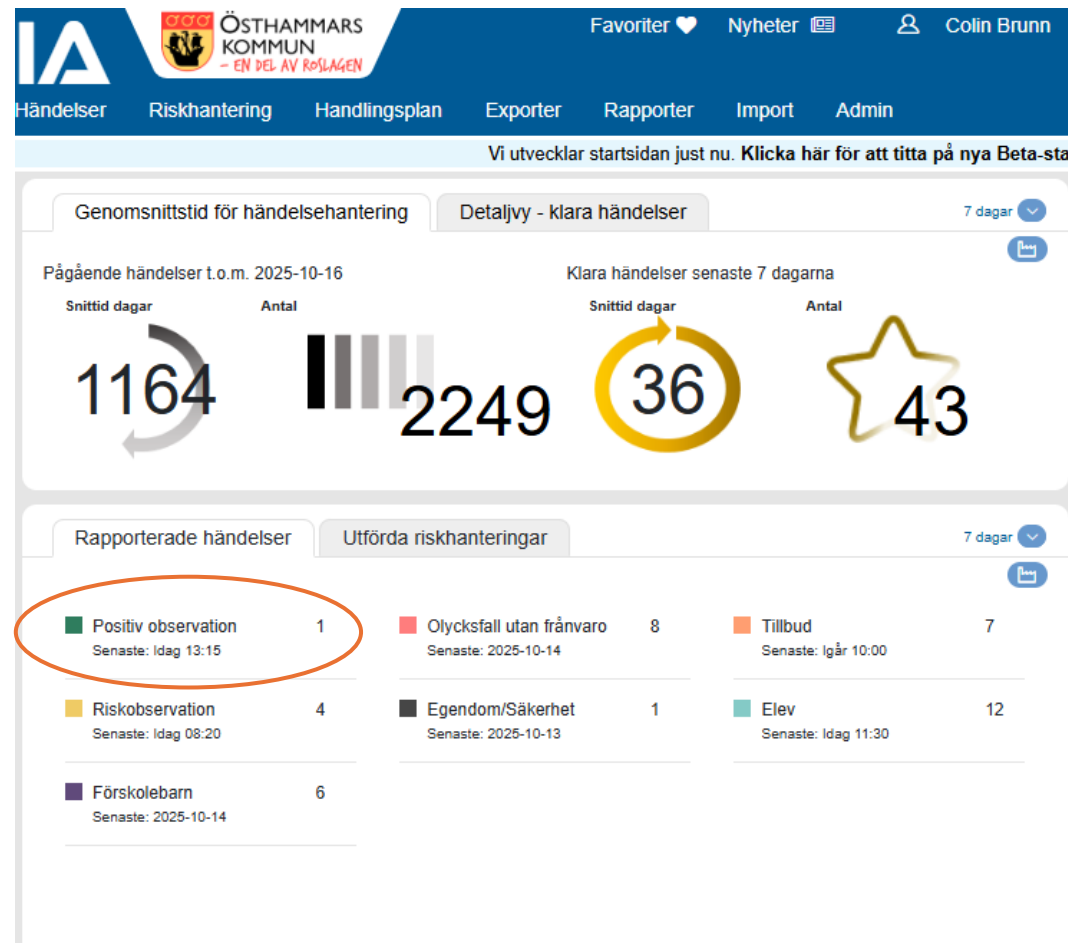
Beteende

- Bra och tydliga gångvägar
- Ergonomi
- Hälsöfrämjande aktiviteter
- Instruktioner, rutiner
- Kommunikation
- Krishantering
- Ordning och reda
- Säkra lyft
- Trivsel
- Utbildning
- Övrigt

Hur fungerar det för chef?

- För chef hamnar positiva observationer under händelser, likt när annat rapporteras.
- Kan klicka in på positiva observationer direkt på startsidan.

- Händelsen får direkt efter att den rapporteras status "Klar".

Vad händer efter rapportering?

1. Medarbetare rapporterar positiv observation i KIA.
2. Chef tar upp på APT
3. HR/Chef sammanställer eller lyfter fram några exempel till ledningsgrupp/samverkan
4. Skyddskommitté analyserar trender – utifrån statistik i KIA.
5. Goda exempel sprids i organisation

Hur kommer detta att fungera i praktiken?

APT –

- Syfte: Ge direkt återkoppling till medarbetare.
- Praktiskt: Stående punkt ”Positiva observationer från KIA”
- Exempel: ”Vi har fått in tre positiva observationer – två handlar om bra bemötande på enheten, en om fungerande schemaläggning. Hur kan vi förstärka detta / fortsätta jobba med detta?”

Ledningsgrupp / Samverkan –

- Syfte: Lyfta goda exempel på enhetsnivå, möjlighet för andra att ta med eventuella framgångsfaktorer.
- Praktiskt: Positiva observationer sammanställs och presenteras kort på mötet.
- Exempel: ”Inom förskolan har man rapporterat in positiva effekter av en ny introduktionsrutin – kan detta testas i grundskolan?”

Skyddskommitté –

- Syfte: Strategisk överblick, identifiera trender och mönster.
- Praktiskt: Konsekvent på agendan på skyddskommitté. Presentera statistik från KIA – hur många observationer har kommit in, inom vilka områden (ledarskap, rutiner etc.) och exempel på styrkor.
- Exempel: ”Under året har 25% av positiva observationer handlat om bättre kommunikation i arbetslagen – visar på styrka att bygga vidare på”

Avslutning

Tillsammans kan vi skapa en arbetsmiljö där vi lär av det som fungerar – inte bara åtgärdar det som inte gör det.

Frågor?